Literatura catalana

Narcís Oller (lectures anteriors)

Solucions · 21 exercicis

Proves d'accés a la universitat (PAU) de Catalunya. Ordenats del més recent al més antic.
Retalls dels exàmens i pautes oficials (selecat.cat / universitats.gencat.cat).

1. PAU 2017 · Setembre · Sèrie 2 · Exercici 3 (Opció A)

3. [5 punts: 3 punts pel contingut i 2 punts per la capacitat d'argumentació i d'anàlisi, l'ordenació de les idees i la coherència del discurs]

Els tres punts assignats al contingut del comentari es poden atorgar si l'examinand tracta, per separat o conjuntament, els aspectes especificats en les preguntes:
(a) Que el fragment se situa al principi de la novel·la, en una de les sortides a la muntanya durant l'estiueig de la protagonista a la Cerdanya; que revela el conflicte interior que viu la protagonista, que sent la necessitat de realitzar-se com a dona (atracció per en Deberga, model d'home oposat al marit mort) i alhora veu les limitacions que s'imposen a aquesta realització (pressió familiar dels Ortal i d'Elvira); i que s'apunta el triangle amorós format per Pilar, Deberga i Elvira, i que l'abnegació la porta a resoldre a favor de la filla. (0,75 punts)
(b) Que el narrador mostra la connexió entre la protagonista, una dona urbana gens acostumada als espais oberts, i el paisatge que l'envolta («corpresa d'una melangia imponderable», «amb la pensa adormida, agrisada i buida com aquella mar de boira», «aquella pedra de turment»), que reflecteix el seu trasbals interior, i que això es deu a la influència de la narrativa modernista (0,75 punts); que la influència del Modernisme afecta també el model lingüístic, que s'acosta a la poeticitat (0, 25 punts); que això es pot exemplificar amb l'adjectivació sensorial («tristesa negra, amargant, atuïdora»), les comparacions («amb la pensa adormida, agrisada i buida com aquella mar de boira») o les enumeracions anafòriques (0,5 punts).
(c) Que hi conviuen dos punts de vista: (1) el del narrador omniscient, al principi del fragment («se sentí corpresa»), i també al final («s'aixecà per allunyar-se, espaordida»), que coneix bé els sentiments i les sensacions de la protagonista; i (2) l'estil indirecte lliure (fragment entre cometes), que acosta directament el lector a la psicologia de la protagonista; fins i tot el diàleg reflecteix una interpel·lació de la protagonista a ella mateixa, que viu en un estat de dubte i contradicció permanent (0,75 punts).

Si l'examinand complementa la resposta de manera correcta i coherent amb algun altre aspecte pertinent no explicitat en l'enunciat (com ara el context literari en què Oller va escriure la novel·la i els seus problemes amb la llengua literària, o el romanticisme que l'autor atribueix a la protagonista) se li pot valorar fins a 1 punt, amb el benentès que la puntuació global de la pregunta no pot sobrepassar els 3 punts assignats al contingut.

2. PAU 2017 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 2 (Opció B)

2. [2 punts]

Els dos punts assignats es poden atorgar si l'examinand:
(a) Explica que Robert Ortal és el cunyat de Pilar Prim, la protagonista de la novel·la, i que, com a gerent de la fàbrica de la família, administra la font principal d'ingressos de Pilar, sense tenir-la en compte per a res; i que és el personatge més negatiu de la novel·la, mesquí i inepte, groller i vulgar, que sempre vetlla pels seus interessos i està disposat a tot per mantenir-los. (1 punt)
(b) Enumera almenys quatre característiques que en fan l'antagonista (a raó de 0,25 punts per cada una), com ara: sempre va a la contra de Pilar, a qui menysprea i enganya amb els comptes de la fàbrica i amb el dot d'Elvira, la filla gran de Pilar; és manipulador i exerceix una influència molt gran sobre Elvira, a qui va apartant de la seva mare i del negoci familiar, tot afavorint un casament de conveniència amb un jove ric que viu lluny (a Bilbao); és despòtic i dominant, i representa la continuació del poder del marit i de les lleis dels homes més enllà de la mort del marit, en Dou; planifica la calúmnia (l'anònim enviat a Elvira) per tal d'evitar que la relació Pilar–Deberga es consolidi i ell perdi el poder.

Si l'examinand complementa la seva resposta de manera correcta i coherent amb algun altre aspecte pertinent no explicitat en l'enunciat, se li pot assignar per aquest concepte fins a 1 punt, amb el benentès que la puntuació global de la pregunta no pot sobrepassar els 2 punts.

3. PAU 2017 · Juny · Sèrie 5 · Exercici 1 (Opció A)

OPCIÓ A

1. Els tres punts assignats es poden atorgar si l'examinand explica:

   (a) Que la protagonista, Pilar Prim, una viuda jove de cap a quaranta anys, està condicionada per una qüestió legal: el testament del seu marit, que imposa un usdefruit de l'herència condicionat a no tornar-se a casar, de manera que el casament implicaria la pèrdua del patrimoni. Aquest mecanisme de control per part del marit difunt l'executa un personatge antagonista, Ortal, cunyat de Pilar, que la manipula i l'enganya amb unes inversions nefastes. (0,75 punts)

   (b) Que també està condicionada pels valors socials propis de l'alta societat del canvi de segle: és una viuda de l'alta burgesia, mare d'una filla per a qui ha de procurar un bon casament, que ha estat educada en el respecte, l'obediència i la submissió a les lleis socials. Aquestes convencions són un fre a la possibilitat d'una relació amb Deberga al marge del matrimoni. (0,5 punts)

   (c) Que l'amor recorre la novel·la des del primer capítol, quan es produeix la primera trobada entre les Dou (Pilar, la mare i Elvira, la filla) i en Deberga, i que el desig topa amb diversos obstacles. Els obstacles socials i econòmics porten Pilar a una renúncia a favor de la filla (que la veia com una rival); el casament de l'Elvira amb un milionari basc sembla trencar la rivalitat, però accentua el factor econòmic perquè el dot (imposat gairebé per l'Ortal) deixarà la protagonista sense els estalvis d'anys i dependent de forma exclusiva de la fàbrica (0,5 punts). D'altra banda, els recels morals de Pilar davant la fama i la conducta de seductor de Deberga, i les pressions de l'Ortal, dificulten la relació amb Deberga, però al final, vençuts aquests recels, gràcies a les seves amigues, Pilar es rebel·la contra la hipocresia social i en fer els passos per resoldre l'obstacle econòmic, trobarà en Deberga el seu millor aliat; l'amor, doncs, és possible. (0,5 punts)

   (d) Que Oller resol el conflicte amb un final obert a la interpretació del lector: una visita a casa de Deberga que mostra alhora la voluntat de fer un pas endavant cap a l'amor i els pensaments que la retenen. Pilar opta decididament per l'amor, sabent que si es casa amb Deberga perdrà els béns (condicionament econòmic), i que si esdevenen amants corre el risc de sacrificar la seva reputació (condicionament social). (0,75 punts)

   Si l'examinand complementa la seva resposta de manera correcta i coherent amb alguna qüestió no explicitada estrictament en l'enunciat, però que hi és tanmateix pertinent, se li pot assignar per aquest concepte fins a 1 punt, amb el benentès que la puntuació global de la pregunta no sobrepassarà els 3 punts assignats al contingut.

4. PAU 2016 · Setembre · Sèrie 1 · Exercici 2 (Opció A)

2. Expliqueu quins aspectes literaris de *Pilar Prim* suposen una aproximació de Narcís Oller a l'estètica del Modernisme.
[2 punts]

Pauta de correcció

L'examinand ha d'explicar: (a) que la situació dels primers capítols de Pilar Prim a la Cerdanya, i no a Barcelona, permet a Oller desenrotllar un tipus de descripció de paisatge pròxima a la narrativa modernista de Víctor Català o de Joaquim Ruyra: no importa la precisió descriptiva, sinó la impressió o l'emoció que la descripció transmet (1 punt). (b) Que, amb aquestes descripcions, l'autor cerca una correlació entre paisatge i estat d'ànim (0,5 punts). I (c) que això es relaciona amb l'abandonament de la tècnica narrativa objectiva del realisme i l'aproximació al psicologisme, resolt en una aproximació al punt de vista del personatge gràcies a la tècnica del discurs indirecte lliure (0,5 punts).

Si l'examinand complementa la seva resposta de manera correcta i coherent amb algun altre aspecte pertinent no explicitat en l'enunciat, se li pot assignar per aquest concepte fins a 1 punt, amb el benentès que la puntuació global de la pregunta no pot sobrepassar els 2 punts.

5. PAU 2016 · Juny · Sèrie 3 · Exercici 1 (Opció A)

OPCIÓ A

1. Expliqueu la importància i la funció narrativa que té la descripció dels paisatges naturals i dels espais urbans en la novel·la *Pilar Prim*, de Narcís Oller. [3 punts]

Pauta de correcció

L'examinand ha de:
a) Identificar els principals espais descrits: el paisatge natural de la Cerdanya i voltants, que ocupa la primera meitat de la novel·la (vuit capítols), i l'urbà (Barcelona), que n'ocupa la resta (el primer capítol marca la transició de l'espai urbà, amb la sortida de l'estació de França, cap al nord, i el vuitè fa de frontissa en sentit contrari) (1 punt).
b) Explicar que l'espai natural està descrit de manera minuciosa, en la línia del realisme, però que alhora, seguint el model dels narradors modernistes, té un caràcter simbòlic que en fa créixer la importància: la funció del paisatge és reflectir o fer de correlat de l'estat d'ànim dels personatges femenins, en especial de la protagonista (i al mateix temps influeix sobre ella, en la línia del romanticisme) (1, 25 punts).
c) Explicar que l'espai urbà perd importància en relació amb les altres novel·les d'Oller, i que només és esbossat. En canvi, són molt importants els espais interiors, tancats com l'estament social que els espais representen, i que permeten reflectir el conflicte interior de la protatonista. De tots aquests espais, té una importància especial el pis i el despatx de Deberga, també descrit amb detallisme, amb connotacions sensuals i amb mobles i objectes amb valor simbòlic (la chaise longue*, i sobretot el quadre de la Madona i l'escultura de la Venus) (0, 75 punts).*

Si l'examinand complementa la seva resposta de manera correcta i coherent amb alguna qüestió pertinent no explicitada en l'enunciat se li pot assignar per aquest concepte fins a 1 punt, amb el benentès que la puntuació global de la pregunta no sobrepassarà els 3 punts assignats al contingut.

6. PAU 2016 · Juny · Sèrie 5 · Exercici 1 (Opció A)

OPCIÓ A

1. Caracteritzeu la protagonista de *Pilar Prim*, de Narcís Oller. Feu-ho a partir del conflicte personal i legal que planteja la novel·la, i tenint en compte els valors simbòlics del nom i de les figures de la Madona i la Venus descrites al capítol 14.
   [3 punts]

Pauta de correcció

L'examinand ha d'explicar que, de totes les protagonistes d'Oller, Pilar Prim és la que ha estat tractada amb més profunditat psicològica. (a) Caracteritzada físicament com una dona madura molt bella, apareix des del principi com un personatge dual, sotmès des de la seva joventut a la família (abnegació maternal i filial) i a les normes socials, però amb un fort anhel de llibertat: aquesta dualitat esdevé conflictiva a partir del condicionant legal del testament del seu marit: Pilar n'hereta els béns, a condició de no tornar-se a casar; la coneixença de Deberga, ja en el primer capítol de la novel·la, desencadena el conflicte (0,75 punts). En contrast amb la seva filla, és descrita com una dona sentimental i emotiva, romàntica (o idealista), culta i refinada, però influenciable i contradictòria, atrapada per la família i les lleis dels homes (0,75 punts). (b) La dualitat del personatge i la lluita entre el desig i el seu paper social se simbolitza en dues representacions artístiques que hi ha al despatx de Deberga: la Madona d'Andrea del Sarto s'assembla físicament a Pilar (ho pensa Deberga ja al capítol 1) i representa la mare pura i abnegada (0,5 punts); l'escultura d'una Venus púdica representa la dona enamorada, sensual i agosarada, i suscita en Pilar una gelosia irracional (0,5 punts). La mateixa protagonista ens explica el sentit del seu nom (un pilar feble), que representa la limitació de les dones burgeses del segle XIX, sense formació per a poder ser independents (0,5 punts).

Si l'examinand complementa la resposta de manera correcta i coherent amb alguna qüestió pertinent no explicitada en l'enunciat, se li pot assignar per aquest concepte fins a 1 punt, amb el benentès que la puntuació global de la pregunta no sobrepassarà els 3 punts assignats al contingut.

7. PAU 2009 · Setembre · Sèrie 1 · Exercici 1 (Opció A)

OPCIÓ A

1) Expliqueu els fonaments teòrics del naturalisme francès i mostreu en quins aspectes es troben reflectits en *La bogeria*, de Narcís Oller.
[3 punts]

L'alumne/a ha d'explicar alguns dels fonaments teòrics del naturalisme francès (determinisme, impassibilitat narrativa, lleis de l'herència i del medi ambient.) i argumentar si aquesta novel·la els segueix més o menys fidelment. Cadascun d'aquests dos aspectes es valorarà amb 1,5 punts.

Si l'alumne/a complementa la seva resposta de manera correcta i coherent amb referències a alguna qüestió no explicitada estrictament en l'enunciat, però que hi és tanmateix pertinent, se li pot assignar per aquest concepte fins a 1 punt, amb el benentès que la puntuació global de la pregunta no sobrepassarà els 3 punts.

8. PAU 2009 · Juny · Sèrie 3 · Exercici 2 (Opció B)

2) Sergi Beser afirma que, a *La bogeria*, Narcís Oller presenta una discussió sobre els principis del naturalisme. Expliqueu el determinisme –un d'aquests principis– i comenteu la discussió que se'n segueix a la novel·la.
[2 punts]

L'alumne/a ha de centrar la resposta a explicar què és el determinisme i ha de mostrar la visió diferent que sobre aquesta qüestió defensen el narrador i en Giberga, el metge. Es pot valorar també la inclusió d'altres aspectes, a banda dels esmentats, sempre que estigui ben argumentada la seva incorporació. La puntuació, en tot cas, no excedirà mai els 2 punts que val la pregunta.

9. PAU 2009 · Juny · Sèrie 4 · Exercici 2 (Opció B)

2) El naturalisme literari francès havia formulat la llei de l'herència i la llei del medi ambient. Reflexioneu sobre l'aplicació d'ambdues lleis en *La bogeria,* de Narcís Oller.
[2 punts]

L'alumne/a ha de centrar la seva resposta a explicar en què consisteixen les dues lleis i a mostrar com les presenta Oller en la seva novel·la. Quant a la primera llei, ha d'exemplificar-la esmentant, per exemple, la bogeria del pare de Serrallonga, les malalties de les germanes, etc. Pel que fa a la segona, l'alumne/a pot incidir en la influència dels fets històrics i de la societat en general (i dels mateixos interlocutors del llibre) en el procés d'embogiment del protagonista. Es pot valorar també la inclusió d'altres aspectes, a banda dels esmentats, sempre que estigui ben argumentada la seva incorporació. La puntuació, en tot cas, no excedirà mai els 2 punts que val la pregunta.

10. PAU 2008 · Setembre · Sèrie 4 · Exercici 1 (Opció B)

Pregunta 1
La pregunta val 3 punts, que es distribueixen segons s'especifica en cada cas. No es tracta que l'alumne/a resolgui la qüestió amb respostes puntuals, sinó que elabori la seva resposta en forma de tema.

11. PAU 2008 · Juny · Sèrie 2 · Exercici 1 (Opció B)

Pregunta 1
La pregunta val 3 punts, que es distribueixen segons s'especifica en cada cas. No es tracta que l'alumne/a resolgui la qüestió amb respostes puntuals, sinó que elabori la seva resposta en forma de tema.

12. PAU 2008 · Juny · Sèrie 5 · Exercici 3 (Opció B)

Pregunta 3

El comentari de text es valora amb 5 punts, distribuïts de la següent manera: 3 per a l'avaluació dels continguts, i 2 pels aspectes metodològics del comentari.

–Avaluació dels continguts (3 punts): el comentari de l'alumne/a no cal que se centri exclusivament en els aspectes assenyalats en l'enunciat, però els ha de tenir en compte; per tant, cada un d'aquests que no trobi resposta en el desenvolupament de l'alumne no sumarà la puntuació que li correspon. Això no obstant, si desenvolupa correctament i de manera coherent algun altre aspecte del text proposat, no indicat expressament en l'enunciat, per aquest concepte se li pot assignar fins a 1 punt, sense sobrepassar mai la puntuació de 3 punts.

–Aspectes metodològics del comentari (2 punts): es tracta d'avaluar la capacitat d'argumentació, l'ordenació de les idees, la coherència del discurs, la capacitat expressiva que demostri l'alumne/a i, en general, els aspectes propis de la redacció.

Un dels dos punts s'assigna al que és pròpiament metodologia de comentari (capacitat d'anàlisi del text, saber-ne extreure idees de manera argumentada i no servir-se'n com a pretext). No cal valorar negativament una estructuració de caràcter escolar (localització, determinació del tema, divisió en parts, etc.), però tampoc exigir-la. El que s'ha de valorar negativament és que prescindeixi de comentar pròpiament el text i es limiti a prendre'l com a pretext per a una acumulació innecessària d'idees o teories, encara que no siguin incorrectes si ens referíssim a d'altres fragments de l'obra o a l'obra en general.

L'altre punt s'assigna als aspectes de redacció del comentari: la fluïdesa del llenguatge, l'adequació del vocabulari, la claredat en la redacció i la puntuació.

No cal una nota específica per a cada un d'aquests dos aspectes. Les indicacions anteriors no són més que una pauta, que el corrector sabrà utilitzar prou per a establir la puntuació entre zero i dos punts.

Reducció per errors de llengua

De la nota global de l'exercici es pot deduir 1 punt si es detecten errors ortogràfics o gramaticals d'una certa entitat. No es tracta de deduir un determinat valor (0,1; 0,2...) per error, ni de sumar deduccions per la repetició d'un mateix error, sinó que la reducció ha de respondre a una valoració global dels errors comesos.

Com a pauta, es deduirà un punt si a l'examen hi ha errors greus de manera reiterada: b/v, h, frases agramaticals, barbarismes flagrants, greus problemes de puntuació...). Es deduirà mig punt si conté menys errors greus (fins a quatre o cinc) o si els que hi ha no es consideren tan greus (dièresis, determinats errors en l'ús dels relatius i dels pronoms febles, construccions dubtoses...). La suma de pocs errors greus i d'alguns errors lleus es penalitzarà amb un punt. No es descomptarà puntuació si s'adverteixen errors atribuïbles a lapsus o per la presència de poques errades lleus.

Si els errors d'aquest tipus fossin molt greus, o quantiosos, o impliquessin dificultats greus de comprensió, la reducció de la nota global pot arribar als 2 punts.

Quan s'apliqui una reducció de nota per aquests motius, s'assenyalarà al capdavall de la graella de puntuació dels exercicis.

Pautes de correcció de la prova

13. PAU 2007 · Setembre · Sèrie 3 · Exercici 2 (Opció B)

Pregunta 2

La pregunta val 2 punts. Es demana una explicació breu de la qüestió que s'hi formula, que és prou concreta. El que es valora, doncs, és l'adequació de la resposta a la pregunta plantejada. No es tracta de desenvolupar un tema general a partir de la qüestió formulada.

14. PAU 2007 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 1 (Opció A)

Pregunta 1

La pregunta val 3 punts, que es distribueixen segons s'especifica en cada cas. No es tracta que l'alumne/a resolgui la qüestió amb respostes puntuals, sinó que elabori la seva resposta en forma de tema.

15. PAU 2007 · Juny · Sèrie 2 · Exercici 1 (Opció B)

Pregunta 1

La pregunta val 3 punts, que es distribueixen segons s'especifica en cada cas. No es tracta que l'alumne/a resolgui la qüestió amb respostes puntuals, sinó que elabori la seva resposta en forma de tema.

16. PAU 2003 · Setembre · Sèrie 3 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

Pregunta 1

—La pregunta val tres punts. Tal i com està establert en les pautes generals de correcció, almenys dos dels tres punts han d'estar relacionats amb la manera com s'han desenvolupat els aspectes guiats en l'enunciat de la pregunta. Això no vol dir, és clar, que qui se centri només en els aspectes guiats no pugui tenir—si ho fa bé—els tres punts. El que sí que vol dir, però, és que qui no parli dels aspectes assenyalats en l'enunciat només pot tenir, com a màxim, un punt. En aquest cas concret, el que cal valorar especialment és:

> —Saber adonar-se la novel·la situa el lector en un marc rural que ha sofert i sofrirà ben aviat grans transformacions econòmiques. L'economia de la població s'ha vist alterada, primer positivament, per l'arribada de la carretera i, després, en un primer moment, de forma negativa pel ferrocarril.
>
> —Saber justificar que la posició de l'Oleguer contra el ferrocarril, símbol del progrés i de la comunicació entre camp i ciutat, el converteix en l'origen de tots els mals. L'avarícia, a més de ser un vici individual de l'Oleguer, es converteix en un obstacle per al nou model econòmic sorgit de la revolució industrial.
>
> —Saber explicar que, després de la crisi del camp, el ferrocarril aconsegueix ressuscitar la vila, però, en aquest nou marc social, la figura de l'Escanyapobres ja no hi té lloc.

—Guia de puntuació:

> —Un punt i mig per la bona argumentació de la resposta i la relació amb el context.
>
> —Un punt i mig per una bona exemplificació. Si no hi ha cap referència directa a la novel·la, es queden sense aquests dos punts.

En qualsevol cas, aquesta guia de puntuació no cal que sigui aplicada estrictament. El corrector ha de tenir en compte que l'examen és una prova de coneixements, però també de maduresa.

17. PAU 2003 · Juny · Sèrie 2 · Exercici 3 (Opció B)

Pregunta 3

Tres punts per l'avaluació dels continguts. Tal i com està establert en les pautes generals de correcció, almenys dos dels tres punts han d'estar relacionats amb la manera com s'han desenvolupat els aspectes guiats en l'enunciat de la pregunta. Això no vol dir, és clar, que qui se centri només en els aspectes guiats no pugui tenir—si ho fa bé—els tres punts. El que sí que vol dir, però, és que qui no parli dels aspectes assenyalats en l'enunciat només pot tenir, com a màxim, un punt. En aquest cas concret, el que cal valorar especialment és:

—Saber veure que l'Oleguer, que és el protagonista principal de l'obra, és presentat com un ésser desarrelat del seu medi natural, un solitari alienat pel progrés, obsedit pels diners, que viu miserablement en indrets foscos i tancats. La seva mort tindrà lloc a la mina, precisament un lloc fosc i tancat.

—En la descripció del personatge, el contacte amb la naturalesa justifica el seu caràcter i les seves reaccions, que ell és incapaç de racionalitzar. Per això, el narrador sotmet el personatge a un veritable procés d'animalització que culmina amb el caràcter brutal de l'última escena, quan el seu esquelet deformat s'identifica per l'armilla del notari.

—Guia de puntuació:

—Un punt i mig per l'anàlisi interpretativa general del personatge i de la seva evolució.

—Un punt i mig per l'anàlisi detallada dels elements descriptius que ajuden a caracteritzar el personatge des del punt de vista de la societat que l'envolta i que, en definitiva, el menysprea.

En qualsevol cas, aquesta guia de puntuació no cal que sigui aplicada estrictament. El corrector ha de tenir en compte que l'examen és una prova de coneixements, però també de maduresa.

—Dos punts per l'avaluació de la capacitat d'argumentació i d'anàlisi, l'ordenació de les idees, la coherència del discurs, la fluïdesa expressiva, i, en definitiva, la metodologia de comentari.

Un dels dos punts d'aquest apartat de la puntuació hauria de ser per al que pròpiament és la metodologia de comentari (la capacitat per analitzar un text, saber-ne extreure idees de manera argumentada i no servir-se'n com a pretext). En aquest sentit, no cal valorar negativament una estructuració de caràcter escolar (localització, determinació del tema, divisió en parts, etc.), però tampoc no cal exigir-la. En cas que l'alumne/a se'n serveixi, el que convé és veure si sap fer-ne ús a l'hora d'extreure idees o es converteix en una simple carcassa metodològica més aviat inútil. El que sí que cal valorar negativament és que l'alumne/a pràcticament s'oblidi que està comentant un text i afegeixi una acumulació innecessària d'idees, encara que aquestes idees afegides no siguin pròpiament incorreccions.

L'altre punt seria més pròpiament per la fluïdesa del llenguatge, l'adequació del vocabulari, la claredat en la redacció i la puntuació.

No cal una nota específica per a cada un d'aquests dos aspectes. La indicació només és una pauta. El corrector ha de ser prou hàbil com per avaluar de manera global entre zero i dos punts.

18. PAU 2003 · Juny · Sèrie 5 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

Pregunta 1

—La pregunta val tres punts. Tal i com està establert en les pautes generals de correcció, almenys dos dels tres punts han d'estar relacionats amb la manera com s'han desenvolupat els aspectes guiats en l'enunciat de la pregunta. Això no vol dir, és clar, que qui se centri només en els aspectes guiats no pugui tenir—si ho fa bé—els tres punts. El que sí que vol dir, però, és que qui no parli dels aspectes assenyalats en l'enunciat només pot tenir, com a màxim, un punt. En aquest cas concret, el que cal valorar especialment és:

—Saber emmarcar la novel·la d'Oller en el context de les tendències realistes i naturalistes de l'època, fonamentades en el positivisme filosòfic i una visió determinista del món. La novel·la ha de ser un document humà fonamentat en l'observació i l'anàlisi de les lleis de la conducta humana.

—Saber veure que, en el subtítol de l'obra, hi conflueixen la pretensió cientificista i la inclinació psicològica de la narrativa vuitcentista.

—Adonar-se també que la tendència al sentimentalisme i al moralisme d'arrel romàntica van impedir Oller de ser fidel del tot al realisme naturalista.

—Mirar que no se'n vagin per les branques parlant d'aspectes que no vénen al cas i dediquin després poca atenció—o gens—al tema que cal desenvolupar

—Guia de puntuació:

—Un punt i mig per la bona argumentació de la resposta, demostrant una lectura acurada de l'obra.

—Un punt i mig per una bona exemplificació. Si no hi ha cap referència directa a fragments llegits, es queden sense aquest punt i mig.

En qualsevol cas, aquesta guia de puntuació no cal que sigui aplicada estrictament. El corrector ha de tenir en compte que l'examen és una prova de coneixements, però també de maduresa.

19. PAU 2002 · Setembre · Sèrie 1 · Exercici 2 (Opció A)

Pregunta 2

La pregunta val dos punts. En aquest segon apartat de l'examen es demana sempre una explicació breu, per la qual cosa cal valorar l'adequació de la resposta a la pregunta concreta que es formula i no tant la capacitat per desenvolupar un tema. En aquest cas concret, el que cal valorar especialment és:

—Saber adonar-se que el títol pot ser un bon punt de partida per a la interpretació de la novel·la.

—En el títol, saber veure que l'autor se serveix de l'expressivitat popular d'un adjectiu per connectar amb el tema de l'avarícia i la figura de l'avar, que tenen una llarga tradició en la literatura universal.

—En el subtítol, saber subratllar que hi conflueixen la pretensió cientificista i la inclinació psicològica de la narrativa vuitcentista.

—Guia de puntuació:

—Un punt per a la bona explicació del títol i un punt per a l'argumentació del subtítol. Tant en un cas com en l'altre l'alumne/a ha de fer un esforç per passar de la descripció a la interpretació.

En qualsevol cas, aquesta guia de puntuació no cal que sigui aplicada estrictament. El corrector ha de tenir en compte que l'examen és una prova de coneixements, però també de maduresa.

20. PAU 2002 · Juny · Sèrie 2 · Exercici 3 (Opció A)

Pregunta 3

Tres punts per a l'avaluació dels continguts. Tal i com està establert en les pautes generals de correcció, almenys dos dels tres punts han d'estar relacionats amb la manera com s'han desenvolupat els aspectes guiats en l'enunciat de la pregunta. Això no vol dir, és clar, que qui se centri només en els aspectes guiats no pugui tenir—si ho fa bé—els tres punts. El que sí que vol dir, però, és que qui no parli dels aspectes assenyalats en l'enunciat només pot tenir, com a màxim, un punt. En aquest cas concret, el que cal valorar especialment és:

—Saber situar el fragment en el text, un fragment que és una esplèndida síntesi dels trets més significatius de l'obra i un dels seus moments culminants: la consumació de l'avarícia. Penalitzar-los si es desvien excessivament cap a una simple explicació de l'argument de la novel·la.

—Saber explicar de quina manera la generositat de la naturalesa es fa evident en la selecció dels adjectius i en la descripció del context. I saber destacar que la bondat i la bellesa de la situació contrasta amb la maldat del fet que s'hi esdevé. I adonar-se de la ironia de l'autor en la descripció de la "beneïda" parella.

Guia de puntuació:

—Un punt i mig per a la bona identificació i interpretació del fragment.

—Un punt i mig per a l'anàlisi detallada dels motius descriptius que hi apareixen..

En qualsevol cas, aquesta guia de puntuació no cal que sigui aplicada estrictament. El corrector ha de tenir en compte que l'examen és una prova de coneixements, però també de maduresa.

—Dos punts per a l'avaluació de la capacitat d'argumentació i d'anàlisi, l'ordenació de les idees, la coherència del discurs, la fluïdesa expressiva, i, en definitiva, la metodologia de comentari.

Un dels dos punts d'aquest apartat de la puntuació hauria de ser per al que pròpiament és la metodologia de comentari (la capacitat per a analitzar un text, saber-ne extreure idees de manera argumentada i no servir-se'n com a pretext). En aquest sentit, no cal valorar negativament una estructuració de caràcter escolar (localització, determinació del tema, divisió en parts, etc.), però tampoc no cal exigir-la. En cas que l'alumne/a se'n serveixi, el que convé és veure si sap fer-ne ús a l'hora d'extreure idees o es converteix en una simple carcassa metodològica més aviat inútil. El que sí que cal valorar negativament és que l'alumne/a pràcticament s'oblidi que està comentant un text i afegeixi una acumulació innecessària d'idees, encara que aquestes idees afegides no siguin pròpiament incorreccions.

L'altre punt seria més pròpiament per a la fluïdesa del llenguatge, l'adequació del vocabulari, la claredat en la redacció i la puntuació.

No cal una nota específica per a cada un d'aquests dos aspectes. La indicació només és una pauta. El corrector ha de ser prou hàbil com per a avaluar de manera global entre zero i dos punts.

21. PAU 2002 · Juny · Sèrie 3 · Exercici 3 (Opció B)

Pregunta 3

Tres punts per a l'avaluació dels continguts. Tal i com està establert en les pautes generals de correcció, almenys dos dels tres punts han d'estar relacionats amb la manera com s'han desenvolupat els aspectes guiats en l'enunciat de la pregunta. Això no vol dir, és clar, que qui se centri només en els aspectes guiats no pugui tenir—si ho fa bé—els tres punts. El que sí que vol dir, però, és que qui no parli dels aspectes assenyalats en l'enunciat només pot tenir, com a màxim, un punt. En aquest cas concret, el que cal valorar especialment és:

- Saber veure que l'Oleguer, que és el protagonista principal de l'obra, es presenta com un ésser desarrelat del seu medi natural, un solitari alienat pel progrés, obsedit pels diners, que viu miserablement en indrets foscos i tancats. La seva mort tindrà lloc a la mina, precisament un lloc fosc i tancat.
- En la descripció del personatge, el contacte amb la naturalesa justifica el seu caràcter i les seves reaccions, que ell és incapaç de racionalitzar. Per això, el narrador sotmet el personatge a un veritable procés d'animalització

Guia de puntuació:

- Un punt per a l'anàlisi i interpretació del personatge i de la seva evolució.
- Un punt per a l'anàlisi detallada dels elements descriptius que ajuden a caracteritzar el personatge.

En qualsevol cas, aquesta guia de puntuació no cal que sigui aplicada estrictament. El corrector ha de tenir en compte que l'examen és una prova de coneixements, però també de maduresa.

- Dos punts per a l'avaluació de la capacitat d'argumentació i d'anàlisi, l'ordenació de les idees, la coherència del discurs, la fluïdesa expressiva, i, en definitiva, la metodologia de comentari.

Un dels dos punts d'aquest apartat de la puntuació hauria de ser per al que pròpiament és la metodologia de comentari (la capacitat per a analitzar un text, saber-ne extreure idees de manera argumentada i no servir-se'n com a pretext). En aquest sentit, no cal valorar negativament una estructuració de caràcter escolar (localització, determinació del tema, divisió en parts, etc.), però tampoc no cal exigir-la. En cas que l'alumne/a se'n serveixi, el que convé és veure si sap fer-ne ús a l'hora d'extreure idees o es converteix en una simple carcassa metodològica més aviat inútil. El que sí que cal valorar negativament és que l'alumne/a pràcticament s'oblidi que està comentant un text i afegeixi una acumulació innecessària d'idees, encara que aquestes idees afegides no siguin pròpiament incorreccions.
L'altre punt seria més pròpiament per a la fluïdesa del llenguatge, l'adequació del vocabulari, la claredat en la redacció i la puntuació.
No cal una nota específica per a cada un d'aquests dos aspectes. La indicació només és una pauta. El corrector ha de ser prou hàbil com per a avaluar de manera global entre zero i dos punts.